

B. Г. КОСТОМАРОВА

Tiếng Nga cho mọi người

Русский
язык
для
всех

Nhà xuất bản Hà Nội

Под редакцией В. Г. Костомарова

TIẾNG NGA CHO MỌI NGƯỜI

Русский язык для всех

NHÀ XUẤT BẢN HÀ NỘI

LỜI NÓI ĐẦU

Quyển sách giáo khoa này là phần cơ bản của bộ sách giáo khoa "Tiếng Nga dành cho mọi người" gồm có sách bài tập, giáo trình phát triển khẩu ngữ, sách đọc có kèm theo băng, đĩa, cuốn tóm tắt ngữ pháp và từ điển.

Sách dùng cho người lớn bắt đầu học tiếng Nga dưới sự hướng dẫn của giáo viên kéo dài trong 1 năm với thời gian học từ 2 đến 3 giờ trong 1 tuần.

Mục đích của cuốn sách này là dạy cho người học nói về các chủ đề sinh hoạt và văn hoá, đọc được các bài khoá ở mức độ khó, trung bình có từ điển và tạo ra khả năng tự hoàn thiện ngôn ngữ.

Trong sách này không có giải thích ngữ pháp bằng tiếng Việt hoặc bằng tiếng Nga.

Những giải thích này nên có giáo viên hướng dẫn trong giờ học. Ngữ liệu ngữ pháp của (giáo trình) cuốn sách được trình bày dưới dạng các mẫu câu.

Các mẫu câu có thể được trình bày:

- Bằng câu đơn không mở rộng
- Câu đơn mở rộng
- Câu phức hợp. Các câu mẫu hội thoại lời nói được xem như những đơn vị từ vựng riêng lẻ.

Ngữ liệu ngữ pháp được tập trung trong các bài ôn tập và trong các bảng, biểu ngữ pháp in ở cuối sách.

Mỗi bài học trong sách này bao gồm 2 phần:

- Phần ngôn ngữ và phần lời nói

Ở phần đầu của mỗi bài, các câu mẫu giới thiệu ngữ liệu ngữ pháp của bài đều được đóng khung. Tiếp theo là phần ngữ pháp và từ vựng của bài học được trình bày có sự trợ giúp của các hình vẽ và sơ đồ.

Ở phần đầu của mỗi bài có các bài tập củng cố ngữ liệu ngữ pháp của bài học và bài khoá để đọc.

Phần hai của bài học bao gồm các bài hội thoại mở đầu cho phần ngữ pháp ở phần đầu và phần từ vựng của mỗi bài được xây dựng chủ yếu trong các bài tập hội thoại.

Các bài đọc giới thiệu cho người học thực tế cuộc sống và truyền thống của nước Nga.

**ВВОДНО - ФОНЕТИЧЕСКИЙ
КУРС**

PHẦN NGỮ ÂM MỞ ĐẦU

BẢNG CHỮ CÁI TIẾNG NGA АЛФАВИТ

Chữ in	Chữ viết thường	Phát âm	Chữ in	Chữ viết thường	Phát âm
А а	<i>Aa</i>	а	П п	<i>Пп</i>	пэ
Б б	<i>Бб</i>	бэ	Р р	<i>Рр</i>	эр
В в	<i>Вв</i>	вэ	С с	<i>Сс</i>	эс
Г г	<i>Гг</i>	гэ	Т т	<i>Тт</i>	тэ
Д д	<i>Дд</i>	дэ	У у	<i>Уу</i>	у
Е е	<i>Ее</i>	е	Ф ф	<i>Фф</i>	эф
Ё ё	<i>Ёё</i>	ё	Х х	<i>Хх</i>	ха
Ж ж	<i>Жж</i>	жэ	Ц ц	<i>Цц</i>	цэ
З з	<i>Зз</i>	зэ	Ч ч	<i>Чч</i>	чэ
И и	<i>Ии</i>	и	Ш ш	<i>Шш</i>	ша
Й й*	<i>Йй</i>	й (и краткое)	Щ щ	<i>Щщ</i>	ща
К к	<i>Кк</i>	ка	ъ*	<i>ъъ</i>	твёрдый знак
Л л	<i>Лл</i>	эл(эль)	ы*	<i>ыы</i>	ы
М м	<i>Мм</i>	эм	ь*	<i>ьь</i>	мягкий знак
Н н	<i>Нн</i>	эн	Э э	<i>Ээ</i>	э
О о	<i>Оо</i>	о	Ю ю	<i>Юю</i>	ю
			Я я	<i>Яя</i>	я

* В начале слова не употребляется.

УРОК 1

Các phụ âm [м, п, б, к, т, д] Các nguyên âm [а, у, о, э] . Từ một âm tiết. Từ hai âm tiết. Những nguyên âm không có trọng âm trong âm tiết đầu tiên đứng trước trọng âm và trong những âm tiết đầu tiên sau trọng âm, sau những phụ âm cứng. Ngữ điệu kết thúc trong câu trần thuật (loại 1)

Упражнение 1.

ма... ам... му... ум... мо... ом...
му — мо... ум — мо...

Упражнение 2.

а) на... ап... пу... уп... по... оп...
пу — по... уп — оп...
б) ба... бу... бо... па — ба... пу —
бу... по — бо...

Упражнение 3.

а) на... ан... ну... ун... но... он...
ом... он... ум — ун...
б) он... нам...

Упражнение 4.

а) та... ту... то... а́т... у́т... о́т...
там... том... тут... тот...
б) та — да... ту — ду... то — до...
дам... дом... там — дам... том — дом...

Упражнение 5.

а) он — она́ [Λна́]... он — оно́ [Λно́]...

том — тома́ [тΛма́]... дом — дома́
[дΛма́]...

б) тут — тудá...

Упражнение 6.

ма́ма [ма́мъ]... па́па [па́пъ]... А́нна
[а́н:ъ]... до́ма [до́мъ]... э́то [э́тъ]... э́тот
[э́тътъ]...

Упражнение 7.

а) Э́то до́м. Э́то он. Э́то она́. Дом
та́м.
Он та́м. Анна та́м. Она та́м.

Э́ТО ДОМ.

б) Э́то ма́ма. Э́то па́па. Мама до́ма.

Э́ТО МАМА́.

Она до́ма. Папа до́ма. Он до́ма. Анна
до́ма.

О́НА ДОМА́.

УРОК 2

Các phụ âm [ф, в, с, з] . Sự mất âm (nhược hóa) của những phụ âm hữu thanh ở cuối từ. Nguyên âm [а] . Đọc các chữ cái я, ю, ё, е . Từ hai âm tiết. Ngữ điệu kết thúc trong câu trần thuật .

Упражнение 1.

а) фа... аф... фу... уф... фо... оф...
фо́то...
б) фа — ва... фу — ву... фо — во...
вам... вот... вода́... два... вно́... давно́...

Упражнение 2.

а) са... ас... су... ус... со... ос...
б) сам... суп... сон... нас... вас...
нос... сто... сва... сво...

Упражнение 3.

- а) са—за... су—зу... со—зо... за...
зу... зо...
б) ва́за... зову́т...

Упражнение 4.

- а) сад [сат]... суд [сут]... заво́д
[з\вóт]... зуб [зуп]...
б) суп—зуб...

Упражнение 5.

и... и... и... им... мой... сто́йм...
сто́йт... иду́... иду́т... Ива́н...

Упражнение 6.

- а) я[ја]... ю [ју]... ё [јо]... е [јэ]...
а—я... у—ю... о—ё... э—е...
я... мой... ем... ест... пою́... пою́т...
поёт... поём... моё... даю́... даю́т... да-
ёт... даём...

- б) май... дай... мой... стой... свой...
твой...

Упражнение 7.

сам—сама́ [с\ма́]... дом—домо́й...
мой—моя́... твой—твоя́... свой—
своя́...

Упражнение 8.

мой_дом... мой_сад... мой_па́па...
моя_ма́ма... твой_дом... твоя_ма́ма...

Упражнение 9.

Это до́м. Это са́д. Это ма́ма. Это
па́па. Это мой до́м. Это мой са́д. Это
моя ма́ма. Это твой па́па. Мама до́ма.
Папа до́ма. Мама и папа до́ма.

Упражнение 10.

Я ё́м. Я ем су́п. Он е́ст. Он ест су́п.
Она ест су́п. Я иду́. Я иду́ домо́й.

УРОК 3

Сác phụ âm [к, г, х]. Nguyên âm [ы]. Từ hai âm tiết. Ngữ điệu hỏi trong câu hỏi với từ để hỏi (loại 2)

Упражнение 1.

- а) ку... ко... ка... ук... ок... ак...
б) юг [јук]... внук... кот... так...
как... касса... каток... кофта... такой...
какой... куда... кто... кна... кно... ок-
но... ква... сква... Москва...
в) к_нам... к_вам...

Упражнение 2.

- а) ку—гу... ко—го... ка—га... гу...
го... га...
б) могу́... год [гот]... газ [гас]... но-
га́... гото́в [г\то́ф]... мно́го... гда—
когда́... тогда́...

Упражнение 3.

- а) ук—ух... ок—ох... ак—ах...
ку—ху... ко—хо... ка—ха...
б) ўхо... похóд... во́здух... вы́ход...
вход [фхот]...

Упражнение 4.

- а) ты... ды... ны... сы... зы... фы...
вы... пы... бы... мы...
б) сын... ты и мы... мы и вы...
сады́... го́ды... зу́бы... ва́зы...

Упражнение 5.

он — она́... А́нна — онó... дом —
домá — дóма — домóй...

Упражнение 6.

а) Он ест суп. И она́ ест суп. Папа и
мама идут домóй. И я иду́ домой.

б) Это мой дом. Это мой дом. Это
мой па́па. Это мой папа. Это твоя ма́ма.
Это твоя́ мама.

Упражнение 7.

а) Кто поёт? Кто ест суп?

КТО ПОЁТ?

б) Кто́ дома? Куда́ идут мама и
па́па?
Куда́ идут мама и папа?

КТО ДОМА?

УРОК 4

Từ có ba âm tiết với trọng âm ở âm tiết thứ ba. Các nguyên âm ở vị trí âm tiết thứ hai trước trọng âm. Ngữ điệu hỏi trong câu hỏi không có từ để hỏi (loại 3).

Упражнение 1.

а) потóм — потому́ [пѣт^лмѹ]...

окно́ — на_окно́ [нѣ^лкно́]...

завóд — на_завóд [нѣз^лвóт]...

б) окно́... на_окно́... у_окна́...

Упражнение 2.

Это ма́ма? Это па́па? Мама дóма?
Папа дóма?

Упражнение 3.

Это ма́ма. Это ма́ма? Это па́па.
Это па́па?

ЭТО МАМА.

в) Кто́ поёт? Кто́ это? Кто́ дома?
Кто́ ест суп?

КТО ПОЕТ?

Упражнение 8.

— Кто́ это? — Это ма́ма. — Ма́ма.

— Кто́ это? — Это мой па́па. — Мой
па́па.

— Кто́ дома? — Ма́ма дома. — Ма́ма.

— Кто́ ест суп? — Она́ ест суп. —
Она́.

— Куда́ идут мама и папа? — Мама и
папа идут домóй. — Домóй.

Упражнение 9.

— Кто́ дома? — Ма́ма дома.

— Кто́ дома? — Ма́ма дома.

— Кто́ ест суп? — Она́ ест суп.

— Кто́ ест суп? — Она́ ест суп.

— Куда́ идут мама и папа? — Домóй.

— Куда́ идут мама и папа? — Домóй.

ЭТО МАМА?

Упражнение 4.

Мама дóма. Мама дóма? Папа дóма.
Папа дóма?

Ма́ма дома? Па́па дома? А́нна дома?

Упражнение 5.

Мама дóма.

МАМА ДОМА.

Мама до́ма?

— — —
МАМА ДОМА?

Па́па дома. Па́па дома? А́нна дома.
А́нна дома?

Упражнение 6.

Это до́м? Это о́н? Это о́на?
Это дома́? Это окно́? Анна та́м?
Она поёт?

Упражнение 7.

Это до́м. — — —
ЭТО ДОМ.

Это до́м? — — —
ЭТО ДОМ?

Это о́н. Это о́н? Это о́на. Это о́на?
Это дома́. Это дома́? Это окно́. Это
окно́? Анна та́м. Анна та́м? Она поёт.
Она поёт?

Упражнение 8.

а) — Это ма́ма? — Да, / это ма́ма.
Да́, / ма́ма.
— Это па́па? — Да́, / это па́па. Да́,
/ па́па.

— Мама до́ма? — Да́, / ма́ма до́ма.
Да́, / до́ма.

— Папа до́ма? — Да́, / па́па до́ма.
Да́, / до́ма.

- б) — Это до́м? — Это до́м. До́м.
— Это дома́? — Это дома́. Дома́.
— Это о́н? — Да́.
— Это окно́? — Да́.

Упражнение 9.

— Мама до́ма? — Да́, / до́ма.
— Ма́ма дома? — Да́, / ма́ма.
— Анна та́м? — Да́, / та́м.
— А́нна та́м? — Да́, / А́нна.
— Она поет? — Да́, / поёт.
— О́на поёт? — Да́, / о́на.

Упражнение 10.

1. — Кто́ дома?
— Ма́ма дома.
— А́нна дома?
— И А́нна дома.
2. — Кто́ поёт?
— Я пою.
— А́нна поёт?
— И А́нна поёт.
3. — Кто́ это?
— Это ма́ма и па́па.
— Куда́ идут ма́ма и па́па?
— До́мой.
4. — Это окно́?
— Да́.
5. — Кто́ стоит у окна?
— А́нна.

УРОК 5

Những phụ âm mềm [r', d', n', c', z']. Phân biệt phụ âm cứng và phụ âm mềm.

Упражнение 1.

я — мой... ю — мою... ё — моё... е — моёй... тво́я... твою́... твоё... твоёй...

Упражнение 2.

а) та — тя [t'a]* — тья [t'ja]... ту — тью [t'u] — тью [t'ju]... то — те́ [t'o] — тье́ [t'jo]...

* Знак ' обозначает мягкость согласного.

ты—ти [т'и]—тыи [т'ји]... те [т'э]... тье [т'јэ]...
да—дя [д'а]—дья [д'ја]... ду—дю [д'у]—дью [д'ју]... до—дэ [д'о]—дье [д'јо]... ды—ди [д'и]—дыи [д'ји]... де [д'э]—дые [д'јэ]...

б) ты—идти [ит'и]... сады—иди... один... дом—идём... идёт... студэнт... где...

Упражнение 3.

а) на—ня [н'а]—нья [н'ја]... ну—ню [н'у]—нью [н'ју]... но—нё [н'о]—нёе [н'јо]... ны—ни [н'и]—ньяи [н'ји]... не [н'э]—нее [н'јэ]...

б) она—они... Нйна... с_ним... дни... один...

к_ним... книга... оно—о_нём... днём... нет... о_ней... с_ней... мне... звоню... звонит... звоним... звонят... позвоню... позвонит... позвоним... позвонят...

Упражнение 4.

а) са—ся [с'а]—сяя [с'ја]... за—зя [з'а]—зяя [з'ја]...

су—сю [с'у]—сюю [с'ју]... зу—зю [з'у]—зюю [з'ју]...

со—сё [с'о]—сёе [с'јо]... зо—зё [з'о]—зёе [з'јо]...

сы—си [с'и]... зы—зи [з'и]...

се [с'э]—сее [с'јэ]... зе [з'э]—зее [з'јэ]...

б) сад—сяду... суд—сюдá... всё—всем—сьем...

в) сиди... сидит... сидят... всё [фс'о]... письмó... Максím...

г) Зйна... зимá... магазйн... музэй...

Упражнение 5.

а) звонит—звонить—позвонит—позвонить...

б) сад—сядь [с'ат']... ест—есть... съест... съестъ...

в) он—день... вес—весь...

Упражнение 6.

а) ходить... хотеть... сидеть... опять... понять...

б) пить... петь... пять... сядь... сестъ... есть... гость... мать... дать... знать... звать... встать [фстат']...

в) день... весь... здесь...

Упражнение 7.

а) окнó—на_окнó—на_окнé... какóй—на_окакóм...

б) моё_ккнига... моё_сстатья... твоё_ккнига... твоё_сстатья... нóвый_сстудэнт...

Упражнение 8.

— Вёсь?—Весь.

— Все?—Все.

— Онй?—Онй.

— Звонит?—Звонит.

— Один?—Один.

— Идёт—Идёт.

— Идти?—Иди.

— Позвонит?—Позвонит.

— Стáтья?—Стáтья.

— Судья?—Судья.